

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра видавничої справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та видавничої роботи

О. Б. Жильцов
2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Редакційна підготовка видань:

ДОВІДКОВІ ВИДАННЯ

галузь знань 0203 Гуманітарні науки
напрямок підготовки 6.020303 Філологія
спеціальність «Українська мова і література»
спеціалізація «Редагування»

Інститут журналістики

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 57176584
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Поступило № 1149/17

[Підпис] [Підпис]

2017-2018 н. р.

Робоча програма «Редакційна підготовка видань: довідкові видання» для студентів третього курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузі знань 0203 Гуманітарні науки напряму підготовки 6.020303 Філологія («Українська мова і література») спеціалізації «Редагування». – 2017. – 23 с.

Укладач: Єжижанська Тетяна Сергіївна, викладач кафедри видавничої справи

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри видавничої справи

Протокол № 1 від 29 серпня 2017 року

Завідувач кафедри видавничої справи Маш Л. Г. Масімова

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи Р О. А. Росінська

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма навчальної дисципліни.....	8
IV. Навчально-методична карта дисципліни.....	22
V. Завдання для практичних занять.....	10
VI. Завдання для самостійної роботи.....	12
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....	15
VII. Методи навчання.....	17
IX. Методичне забезпечення курсу.....	17
X. Теоретичні питання до екзамену.....	18
XI. Рекомендована література.....	20

Пояснювальна записка

Дисципліна «Редакційна підготовка видань: довідкові видання» викладається для студентів 3 курсу галузі знань 0203 Гуманітарні науки напрямку підготовки 6.020303 Філологія («Українська мова і література») спеціалізація «Редагування».

Метою навчальної дисципліни «Редакційна підготовка видань: довідкові видання» є засвоєння студентами необхідних теоретичних основ, методики і практичних навичок щодо створення довідкових видань.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із загальнотеоретичними питаннями редагування довідкових видань, вивчення теоретичного комплексу, необхідного для редагування довідкової літератури;
- познайомити студентів з особливостями редакторського аналізу довідкових видань як методу їх об'єктивної характеристики й оцінки;
- дати поняття про шляхи вдосконалення рукопису в процесі його підготовки до друку; вироблення практичних навичок редагування довідкової літератури;
- формувати вміння редагувати довідкові видання різних видів;
- здобути практичні навички створення проектів словників, енциклопедій, довідників різних видів.

Вимоги до знань та умінь студентів

Студент повинен знати:

- основні терміни і визначення, що описують явище довідкових видань;
- особливості редагування довідкової літератури;
- сучасний стан і перспективи розвитку довідкових видань в Україні та світі;
- основні правила та норми редагування довідкових видань;
- новітні тенденції та концепції творення довідкових видань;
- структуру змістової частини довідково-енциклопедичних видань різних видів;

- вимоги до мовностилістичного оформлення довідкових видань;
- особливості дизайну довідкових видань різних видів;
- суть та особливості етапів видавничого проекту підготовки словника, енциклопедії, довідника;
- особливості підготовки та виготовлення видання, його подальшого просування на ринку.

Студент повинен **уміти**:

- застосовувати на практиці галузеві стандарти, методи дослідження видавничого ринку, визначати цільову аудиторію довідкових видань;
- здійснювати підготовку довідкових видань на різних етапах редакційно-видавничого процесу;
- редагувати тексти довідкової літератури, враховуючи необхідні правила та норми;
- добирати формат видання, способи друку й фахово оцінювати ілюстративний матеріал, необхідний для супроводу текстів довідкових видань;
- створювати довідкові видання, враховуючи особливості сприйняття інформації цільовою аудиторією;
- розробляти промо-кампанію довідкових видань;

Навчальна дисципліна «Редакційна підготовка видань: довідкові видання» викладається на III курсі у V і VI семестрі в обсязі 60 годин, із них лекційних – 14 годин (I семестр – 8 год. і II семестр – 6 год.), практичних – 14 годин (I семестр – 6 год. і II семестр – 8 год), модульний контроль – 4 години (I семестр – 2 год. і II семестр – 2 год.), самостійна робота – 28 годин (I семестр – 14 год. і II семестр – 14 год.), завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. Опис навчальної дисципліни

Предмет: типологічні, тематичні, функціональні особливості довідково-енциклопедичних видань.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i> Змістові модулі: <i>2 модулі</i> Загальний обсяг дисципліни (години): <i>60 годин</i>	Шифр та назва галузі знань 0203 Гуманітарні науки Шифр та назва напряму підготовки 6.020303 Філологія Спеціальність «Українська мова і література» Спеціалізація «Редагування» Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»	Нормативна Рік підготовки: 3 Семестр: 5, 6 Аудиторні заняття: <i>28 годин,</i> з них: Лекції – 14 години Практичні заняття: <i>14 годин</i> Модульні контрольні роботи: <i>4 годин</i> Самостійна робота: <i>28 годин</i> Вид контролю: <i>Комплексний залік</i> <i>у 4 семестрі</i>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних		Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I.								
Характеристика довідкових видань: загальні аспекти								
1.	Типологічна характеристика та сучасні завдання довідкових видань	2	2	2				
2.	Поняття про структуру довідково-енциклопедичного видання	6	2	2			4	
3.	Історія і сучасність довідкових видань: загальний огляд	2	2		2			
4.	Основи дизайну довідково-енциклопедичних видань	6	2	2			4	
5.	Загальна характеристика енциклопедичних видань	4	2	2			2	
6.	Енциклопедичне видання як видавничий проект: від задуму до реалізації	4	2		2		2	
7.	Практикум з редагування енциклопедичних видань	4	2		2		2	
	Модульна контрольна робота	2						2
	<i>Разом</i>	30	14	8	6		14	2
Змістовий модуль II.								
Робота редактора над створення довідкового видання								
8.	Характеристика лінгвістичних словників	6	2	2			4	
9.	Редакційно-видавнича підготовка лінгвістичних словників	4	2		2		2	
10.	Довідники: дефініція та класифікація	6	2	2			4	
11.	Біографічні, бібліографічні та біобібліографічні довідники	2	2		2			
12.	Путівники і каталоги: цільові аудиторії та концептуальні особливості видань	2	2	2				
13.	Визначники і статистичні довідники				2			
14.	Просування та розповсюдження довідково-енциклопедичних видань	8	4		2		4	
	Модульна контрольна робота	2						2
	<i>Разом</i>	30	14	6	8		14	2
	<i>Разом за курс</i>	60	28	14	14		28	4

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІІІ. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

Характеристика довідкових видань: загальні аспекти

Лекція 1. Типологічна характеристика та сучасні завдання довідкових видань

План

1. Види видань (відповідно до Державний стандарт України ДСТУ 3017-2015) за цільовим призначенням, аналітико-синтетичним переробленням інформації, матеріальною конструкцією, інформаційними знаками, за обсягом, за складом основного тексту, за періодичністю, структурою.
2. Головні типологічні вимоги до довідкових видань.
3. Особливості довідково-енциклопедичних видань:
4. Функції довідкових видань.
5. Вимоги до довідкових видань.
6. Довідкові видання на сучасному видавничому ринку.

Лекція 2. Поняття про структуру довідково-енциклопедичного видання

План

1. Довідково-енциклопедичне видання як видання із розгалуженою структурою.
2. Структура довідково-енциклопедичного видання.
3. Варіативність структури довідково-енциклопедичного видання залежно від його виду.
4. Довідкова стаття — структурна одиниця довідково-енциклопедичного видання.
5. Структура довідкової статті.
6. Типи та структурні компоненти довідкової статті.
7. Типи довідкових статей: статті-огляди, статті-довідки, статті-тлумачення, статті-посилання. Характеристика статей довідково-енциклопедичних видань.
8. Зонна структура довідкової статті:
9. Типові способи графічного виділення зон інформації в довідковій статі.

Лекція 3. Основи дизайну довідково-енциклопедичних видань

План

1. Формат, його залежність від особливостей використання довідково-енциклопедичного видання.
2. Палітурні матеріали для довідкових видань.
3. Папір для блока довідкового видання.
4. Ілюстрації, їх функціональність. Види ілюстрацій: схеми; креслення; графіки; діаграми; карти; малюнки; рисунки; фотографії.
5. Художньо-технічне оформлення і пошуковий апарат.
6. Особливості художнього оформлення та верстання довідково-енциклопедичних та рекламних видань.
7. Технології й особливості поліграфічного виготовлення довідкових видань.

**Практичне заняття 1. Історія і сучасність довідкових видань:
загальний огляд**

Лекція 4. Загальна характеристика енциклопедичних видань

План

1. Енциклопедичні видання — енциклопедії та енциклопедичні словники.
2. Енциклопедична інформація як вид інформації. Проблема коректності інформації в енциклопедичних виданнях.
3. Класифікація енциклопедій: за цільовим призначенням: наукова, науково-популярна, популярна енциклопедія; за характером інформації: універсальна, спеціалізована (галузеві, тематичні, персональні) енциклопедія, регіональна енциклопедія; за обсягом: багатотомна, одностомна; за форматом: настільна, портативна, кишенькова; залежно від повноти представленої інформації: велика (повна), мала (коротка); залежно від ілюстрованості: ілюстрована; неілюстрована.
4. Енциклопедичний словник як вид енциклопедичного видання.
5. Класифікація енциклопедичних словників за характером інформації: загальні, галузеві.
6. Друковані й електронні енциклопедії.

**Практичне заняття 2. Енциклопедичне видання як видавничий
проект: від задуму до реалізації**

**Практичне заняття 3. Практикум з редагування енциклопедичних
видань**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Робота редактора над створення довідкового видання

Лекція 5. Характеристика лінгвістичних словників

План

1. Лінгвістичний (мовний) словник: визначення і об'єкт опису.
2. Класифікація лінгвістичних словників
3. Історія створення та специфіка 11-томного Словника української мови. Тлумачні словники у незалежній Україні.
4. Особливості редагування текстів тлумачних словників.
5. Поняття «електронний словник». Особливості електронних словників. Переваги і недоліки електронних словників.

**Практичне заняття 4. Редакційно-видавнича підготовка
лінгвістичних словників.**

Лекція 6. Довідники: дефініція та класифікація

План

1. Довідник, його визначення.
2. Неперіодичні, періодичні та продовжувані довідники.
3. Класифікація довідників за цільовим призначенням.
4. Класифікація довідників за складом основного тексту.
5. Класифікація довідників за характером інформації.

Практичне заняття 5. Біографічні, бібліографічні та біобібліографічні довідники

Лекція 7. Путівники і каталоги: цільові аудиторії та концептуальні особливості видань

План

1. Путівник. Значення путівників у розвитку туристичних комунікацій.
2. Структурно-текстові особливості путівників як довідкових видань.
3. Особливості путівників для дітей.
4. Класифікація путівників
5. Каталог.
6. Структурно-текстові особливості енциклопедичних видань.

Практичне заняття 6. Визначники і статистичні довідники

Практичне заняття 7. Просування та розповсюдження довідково-енциклопедичних видань

IV. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Характеристика довідкових видань: загальні аспекти

Практичне заняття 1. Історія і сучасність довідкових видань: загальний огляд

План

1. Визначальні тенденції і особливості підготовки довідкових видань на кожному етапі їх розвитку: Античність, Середньовіччя, Новий час, Просвітництво.
2. Розквіт національної енциклопедистики у країнах Європи в XIX ст.
3. Активний розвиток довідкових видань у XX ст. у світі.
4. Етапи розвитку довідкових видань в Україні:
  - Перший етап (1917 – поч. 30-х років)
  - Другий етап (з 1933 до середини 50-х років)
  - Третій етап (кінець 50-х – кінець 80-х років)
  - Кінець 20 – початок 21 ст.
5. Сучасний стан довідкових видань на книжковому ринку України і світу.

Практичне заняття 2. Енциклопедичне видання як видавничий проект: від задуму до реалізації

План

1. Визначення функціонально-цільового призначення і читацької аудиторії енциклопедичного видання.
2. Аналіз змістової частини авторського оригіналу. Редакторський висновок. Робота редактора з автором.
3. Апробація й рецензування енциклопедичного видання. Пам'ятка рецензенту.
4. Завдання і функції редколегії видання.
5. Етапи створення енциклопедії.
6. Структура енциклопедії. Основний і додатковий апарат енциклопедії.
7. Особливості художнього оформлення енциклопедичних видань.
8. Особливості технічного редагування енциклопедичних видань.
9. Специфіка й характер ілюстративних матеріалів в енциклопедичних виданнях.
10. Особливості й специфіка поліграфічного виготовлення енциклопедичних видань.

Практичне заняття 3. Практикум з редагування енциклопедичних видань

План

1. Аспекти редакторської роботи над текстом енциклопедичної статті.
2. Оцінка фактологічного матеріалу енциклопедичного видання.
3. Статті в енциклопедичному виданні: види і специфіка. Вступна стаття і вступ: спільне і особливе.
4. Завдання спеціального редагування. Титульний редактор.
5. Функціональне призначення і види покажчиків енциклопедичного видання.
6. Система посилань в енциклопедичних виданнях.
7. Бібліографія в енциклопедичних виданнях.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Робота редактора над створення довідкового видання

Практичне заняття 4. Редакційно-видавнича підготовка лінгвістичних словників

План

1. Лінгвістичні (мовні) словники. Термінологічні словники. Довідково-пошуковий апарат словників.
2. Структурно-текстові особливості лінгвістичних словників.
3. Цільове призначення й аудиторія розмовників.
4. Автор словника і видавництво.
5. Особливості редакторської роботи над тлумачним словником.
6. Структура основного тексту (корпусу статей) та довідково-допоміжного апарату лінгвістичного словника.
7. Редакторське й коректорське вичитування.
8. Специфіка редакторської роботи над словниками.
9. Особливості умовних скорочень, шрифтових виділень, транскрибуваних висловів.

Практичне заняття 5. Біографічні, бібліографічні та біобібліографічні довідники

План

1. Біографічний довідник. Друковані та електронні; ілюстровані та неілюстровані; повні та короткі біографічні довідники.
2. Проблеми редакційно-видавничої підготовки біографічного довідника.
3. Бібліографічний довідник. Відомі бібліографічний довідники в Україні.
4. Біобібліографічний довідник.
5. Структурно-текстові особливості біографічних, бібліографічних і біобібліографічних довідників.

Практичне заняття 6. Визначники і статистичні довідники

План

1. Визначник як довідкове видання.
2. Теоретичне і практичне значення визначників тварин, рослин, мінералів, предметів матеріальної культури тощо.
3. Статистичний довідник.
4. Статистичний бюлетень як видання оперативних даних. Щорічні статистичні довідники.
5. Структурно-текстові особливості визначників і статистичних довідників.

Практичне заняття 7. Просування та розповсюдження довідково-енциклопедичних видань

План

1. Сучасний стан розвитку книгорозповсюдження в Україні та за кордоном.
2. Етапи становлення мережі дистрибуції довідкових видань: ретроспектива. Централізована і ринкова системи продажу довідкових видань у ринкових умовах.
3. Відділи маркетингу видавництв. Книжкові магазини та їхні відділи. Книготорговельні фірми.
4. Інтернет-магазини.
5. Прямий продаж без посередників.
6. Книжкові виставки-ярмарки.
7. Книжкові відділи в непрофільних торговельних підприємствах.

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Характеристика довідкових видань: загальні аспекти

Тема 1. Загальна характеристика довідкових видань – 14 год.

1. Опрацювати Державні стандарти України – 2 год.

- 1) Видання. Основні види. Терміни та визначення. ДСТУ 3017-2015
- 2) Видання для дітей. Поліграфічне виконання. ДСТУ 29-62002
- 3) Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. ДСТУ 3582-97
- 4) Видання. Поліграфічне виконання. Терміни та визначення. ДСТУ 3018-95

2. Підготуйте письмовий огляд ситуації на сучасному книжковому ринку України щодо: тематики довідкових видань; окремих типів видань (енциклопедій, мовних словників, довідників різноманітної типологічної класифікації); читацького призначення довідкових видань; видавництва, які реально беруть участь у випуску довідкової літератури. Результати викласти у формі презентації. – 4 год.

3. Створити електронну презентацію проекту довідкового видання. – 4 год.

4. Порівняйте ілюстрації, подані в енциклопедії і в довіднику. Зробіть висновок про переважання тих чи інших видів ілюстрацій в тому чи іншому виданні. Охарактеризуйте функції ілюстрацій із врахуванням того, як вони пов'язані з текстом, оцініть міру їх інформативності. – 4 год.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Робота редактора над довідковим виданням

Тема 2. Робота редактора над апаратом видання, елементами тексту – 14 год

1. Проаналізувати основні способи виділень у виданні, пояснити їхню роль (на прикладі довідкових видань). – 4 год.

2. Розробіть концепцію довідкового видання. – 2 год.

3. Здійснити редакторський аналіз довідкового видання за планом:

- проаналізувати правильність оформлення вихідних відомостей;
- проаналізувати текстову частину видання, композицію, стиль викладу тощо, відповідно до цільового призначення видання;
- проаналізувати нетекстові елементи видання: ілюстрації, таблиці, формули тощо;
- проаналізувати додатки, бібліографічний опис, покажчики, пошукові компоненти у виданні (якщо наявні);
- проаналізувати художнє оформлення і поліграфічну якість видання. – 4 год.

4. Проведіть редакторський аналіз довідкового видання. Охарактеризуйте логічну схему, відповідно до якої воно побудоване. Спробуйте визначити, скільки часу знадобиться читачеві для отримання тієї чи іншої довідки. – 4 год.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бал	Термін виконання (тижні)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Характеристика довідкових видань: загальні аспекти			
Тема 1. Загальна характеристика довідкових видань – 14 год.	Практич. заняття, модул. контроль	20	I-IV
1. Опрацювати Державні стандарти України – 2 год. 1) Видання. Основні види. Терміни та визначення. ДСТУ 3017-2015 2) Видання для дітей. Поліграфічне виконання. ДСТУ 29-62002 3) Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх навчальних закладів СОУ 22.2-02477019-07:2007 4) Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. ДСТУ 3582-97 5) Видання. Поліграфічне виконання. Терміни та визначення. ДСТУ 3018-95.		5	I
2. Підготуйте письмовий огляд ситуації з довідковими виданнями на сучасному книжковому ринку України щодо. Результати викласти у формі презентації. – 4 год.		5	II
3. Створити електронну презентацію проекту довідкового видання. – 4 год.		5	III
4. Порівняйте ілюстрації, подані в енциклопедії і в довіднику. Зробіть висновок про переважання тих чи інших видів ілюстрацій в тому чи іншому виданні. Охарактеризуйте функції ілюстрацій із врахуванням того, як вони пов'язані з текстом, оцініть міру їх інформативності. – 4 год.		5	IV
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. Робота редактора над довідковим виданням			
Тема 2. Робота редактора над апаратом видання, елементами тексту – 14 год.	Практич. заняття, модул. контроль, екзамен	20	IV-V
1. Проаналізувати основні способи виділень у виданні, пояснити їхню роль (на прикладі двох довідкових видань). – 2 год.		5	V-VI
2. Розробіть концепцію довідкового видання. – 4 год.		5	VI-VII

3. Здійснити редакторський аналіз довідкового видання за планом: - проаналізувати правильність оформлення вихідних відомостей; - проаналізувати текстову частину видання, композицію, стиль викладу тощо, відповідно до цільового призначення видання; - проаналізувати нетекстові елементи видання: ілюстрації, таблиці, формули тощо; - проаналізувати додатки, бібліографічний опис, покажчики, пошукові компоненти у виданні (якщо наявні); - проаналізувати художнє оформлення і поліграфічну якість видання. – 4 год.		5	VII-VIII
4. Проведіть редакторський аналіз довідкового видання. Охарактеризуйте логічну схему, відповідно до якої воно побудоване. Спробуйте визначити, скільки часу знадобиться читачеві для отримання тієї чи іншої довідки. – 4 год.		5	
<i>Разом: 40 год.</i>	<i>Разом: 40 балів</i>		

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Редакторська підготовка видань: довідкові видання» оцінюються за системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 6.1, табл. 6.2.

Таблиця 6.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	7	7
2	Відвідування практичних занять	1	7	7
3	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	8	40
4	Робота на практичному занятті	10	7	70
5	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів 174				

Розрахунок: $174:100=1,7$

Студент набрав: 154 бали

Оцінка: $154:1,7 = 90$ балів А (відмінно)

Методи контролю

Перевірка й оцінювання знань студентів здійснюється методами контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен;
- методи письмового контролю: тестові завдання, самостійна робота, модульна контрольна робота

Об'єктами контролю є систематичність, активність і результативність роботи студента впродовж семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни в межах аудиторних занять, а також виконання завдань для самостійного опрацювання.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної залежить від дотримання таких вимог: вчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Таблиця 6.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Оцінювання самостійної роботи й активності на практичних заняттях здійснюється за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з основною та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій,
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Підсумковий контроль знань передбачений у формі заліку, проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними організаційними формами навчального процесу з дисципліни «Редакторська підготовка видань: довідкові видання» є лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів, заходи з контролю знань студентів.

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- словесні: лекція (традиційна, проблемна), практичні заняття, пояснення, розповідь, бесіда.

- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- практичні: вправи, виконання проекту.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання навчальних завдань індивідуально.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій; електронні варіанти підручників, навчальних посібників;
- робоча навчальна програма.

ІХ. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Визначення довідкових видань відповідно до Державного стандарту України.
2. Загальна типологічна характеристика довідкових видань.
7. Головні типологічні вимоги до довідкових видань.
8. Особливості побудови текстової частини словників.
9. Особливості побудови текстової частини енциклопедій.
1. Особливості редагування довідкової літератури.
2. Суть редакторського аналізу тексту довідкових видань.
3. Структура об'єкта редагування: текстові й нетекстові компоненти, вихідні відомості й апарат видання.
4. Етапи редагування: організація процесу редагування, послідовність роботи редактора над оригіналом.
5. Редакторське втручання в авторський текст.
6. Видо-типологічний склад довідкових видань.
7. Цільове призначення довідкових видань.
8. Читацька адреса довідкових видань.
9. Довідкова література як об'єкт редагування.
10. Редакторська підготовка словників.
11. Редакторська підготовка довідників.
12. Редакторська підготовка енциклопедій.
13. Концепція видання.
14. Типові статті довідкових видань.
15. Різновиди колонтитулів, вимоги та правила їхнього оформлення.
16. Вимоги до складання типових статей.
17. Особливості побудови текстової частини енциклопедій.
18. Зародження і розвиток енциклопедичного книговидання.
19. Розробка концепції довідкового видання.
20. Обґрунтування структури видання.
21. Робота редактора над апаратом видання.
22. Робота над ілюстраціями і художньо-технічним оформленням видання.
23. Робота редактора над довідковими і словниковими статтями.
24. Робота редактора над структурною одиницею видання.
25. Поняття про елементи тексту: виділення, переліки, скорочення, елементи для уніфікації тощо.
26. Різновиди виділень: шрифтові і не шрифтові виділення, їхня роль у виданні.
27. Правила оформлення елементів для уніфікації.
28. Виділення, графічна форма тексту.
29. Поняття про довідково-пошуковий апарат видання: зміст, покажчики, колонтитули.
30. Правила складання іменних і предметних покажчиків.
31. Правила оформлення колонтитулів.
32. Довідково-пояснювальний апарат видання: передмова, коментарі, примітки, додатки.
33. Правила оформлення внутрішньотекстових, посторінкових і прикінцевих приміток і коментарів.
34. Застосування ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 для складання бібліографічного опису довідкових видань.

35. Проблеми мовностилістичного вдосконалення тексту довідкової літератури.
36. Редакторський аналіз мовностилістичних особливостей текстів довідкової літератури.
37. Практика слововживання в довідковій літературі та завдання редактора.
38. Вихідні відомості довідкових видань.
39. Розробка методичних вказівок для авторів.
40. Складання словника і робота над типовими схемами статей.
41. Підбір авторів і редакторів-консультантів.
42. Оцінка авторського рукопису.
43. Мова і стиль текстів довідкової літератури.
44. Видавничі норми редагування довідкової літератури.
45. Поліграфічні норми редагування довідкової літератури.
46. Етапи становлення мережі дистрибуції довідкових видань: ретроспектива. Централізована і ринкова системи продажу довідкових видань у ринкових умовах.
47. Відділи маркетингу видавництв. Книжкові магазини та їхні відділи. Книготорговельні фірми.
48. Інтернет-магазини. Прямий продаж без посередників.
49. Книжкові виставки-ярмарки.
50. Книжкові відділи в непрофільних торговельних підприємствах.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Черниш Н. І. Редагування енциклопедичних видань: теорія і практика [Текст] : навч. посіб. для студентів спец. "Видавнича справа та редагування" / Наталія Черниш. – Львів : Світ, 2015. - 235 с.
2. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця / М. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 2005. – 424 с.
3. Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання : практичний посібник / М. С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2012. – 384 с.
4. Редакторская подготовка изданий : учебник / С.Г. Антонова, В.И. Васильев, И.А. Жарков и др. ; Моск. гос. ун-т печати. – М., 2002. – 468 с.

Додаткова

5. Адамов Е. Б. Оформление справочных изданий / Е. Адамов, В. Кричевский. — Москва : Книга, 1981. — 110 с. : ил.
6. Бондар Ю. В. Енциклопедія для видавця і журналіста. – Київ : Персонал, 2010
7. Бондар Ю. В., Головатий М. Ф., Сенченко М. Ф. Енциклопедія для видавця та журналіста. – К. : Вид. дім «Персонал», 2010.
8. Буковецкая О.А. Основы допечаткой подготовки. – М.: НТ Пресс, 2005. – 159 с.
9. Буковецкая. О. А. Готовим в печать журнал, книгу, буклет, визитку. – М.: НТ Пресс, 2005.
10. Вуль В. А. Электронные издания / В. А. Вуль. – М.; СПб.: Петербургский институт печати, 2001.
11. Гавенко С., Кулік Л. Конструкція книги. – Львів, Фенікс, 1999.
12. Дурняк, Б.В. Стандарти в поліграфії та видавничій справі [Текст] : довідник. – Львів: Вид-во Укр. акад. друкарства, 2011. — 320 с.
13. Жарков И. А. Технология издательского дела: конспект лекций. – М.: МГУП, 2002.
14. Завгородня Л. В. Основи літературного редагування та коректури : навчальний посібник. – Черкаси : Брама-Україна, 2010.
15. Іванченко Р. Г. Літературне редагування / Р. Г. Іванченко. – 2-ге вид. – К. : Вищ. шк., 1983. – 248 с.
16. Капелюшний А. О. Стилїстика й редагування : Практ. слов.-довід. журналіста / А. О. Капелюшний. - Львів : Паїс, 2002. - 576 с.
17. Карпенко В. О. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : Підручник / В. О. Карпенко. – К. : Університет „Україна”, 2007. – 431 с.
18. Кравченко О. Л. Функції українських довідкових видань перших десятиліть ХХ ст. Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского Серия «Филология. Социальные коммуникации». — Том 25 (64). — № 4. Часть 1. — С. 165-170 // Режим доступа: http://science.crimea.edu/zapiski/2012/filologiya/uch_25_4_p1/028krav.pdf
19. Крайнікова Т. С. Коректура : Підручник / Т. С. Крайнікова. – К. : Наша культура і наука, 2005. – 252 с.
20. Кульчицький І. М. Комп'ютерно-технологічні аспекти створення сучасних лексикографічних систем, 2002, - 57 с.
21. Малышкин Е. В., Мильчин А. В., Павлов А. А., Шадрин А. Е. – Настольная книга издателя. – М.: АСТ; Олимп, 2005.
22. Мильчин А. Э., Чельцова Л. К. Справочник издателя и автора. Редакционно-издательское оформление издания. – Москва : Олимп, 1999. – 688 с.
23. Мильчин А.Э. Методика редактирования текста. Изд. 3-е перераб. и доп. – М.: Логос, 2005. – 524 с.

24. Накорякова К. М. Литературное редактирование : Учебное пособие. – М : УКАР, 2009. – 432 с.
25. Огар Е. І. Українсько-російський та російсько-український словник-довідник з видавничої справи / Е. І. Огар. – Львів : Палітра друку, 2002. – 224 с.
26. Основи культури видання [Текст] : Навчально-методичний посібник для студ. спец. "Видавнича справа та редагування" / Н. І. Черниш. - Львів : [б. в.], 2013.
27. Основна
28. Порпуліт О.О. Редакторський практикум: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. О. Порпуліт. – Одеса: Чорномор'я, 2009. – 240 с.
29. Редагування довідкової літератури : навчально-методичний посібник / Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; упоряд. К. С. Серажим. - Київ : Паливода А. В., 2012. - 116 с.
30. Редактирование отдельных видов литературы / Под ред. Н. М. Сикорского. – М.: Книга, 1987. – 397 с.
31. Різун В. Літературне редагування: підручник. – К.: Либідь, 1996.
32. Різун В. Основи комп'ютерного набору і коректури: Підручник. – К. : Либідь, 1993. – 172 с.
33. Сізова К. Практикум з редагування / К. Сізова, Н. Алексеєнко, Л. Бутко. – К. : НВЦ «Наша культура і наука», 2007. – 112 с.
34. Стандарт. Видання. Основні види. Терміни та визначення. ДСТУ 3017-2015. Держстандарт України, 2016.
35. Теремко В. Видавництво – XXI. Виклики і стратегії. – К.: Академвидав, 2012.
36. Тимошик М. С. Видавнича справа та редагування: навчальний посібник. – К., 2004.
37. Тимошик М.С. Методика підготовки до друку текстів для наукових, науково-популярних, довідкових та навчальних видань / М. С. Тимошик // <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1185/>
38. Тріщук О. В. Редагування науково-інформаційного тексту : підруч. для студ. вищ. навч. закл. – Київ : НТУУ «КПІ», 2013.
39. Черниш Н. Нариси з історії світової енциклопедичної справи : навч. посібник. – Київ : Наша культура і наука, 2009. – 212 с.
40. Черниш Н. Основи культури видання : навч.-метод. посібник. – Львів : Українська академія друкарства, 2013. – 144 с.
41. Черниш Н. Українська енциклопедична справа: історія розвитку, теоретичні засади підготовки видань : навч. посібник. – Львів : Фенікс, 1998. – 92 с.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Редакційна підготовка видань: довідкові видання»

Разом: 60 год., лекції – 14 год., практичні заняття – 14 год.,
самостійна робота – 28 год., МКР – 4 год., контроль – залік

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Характеристика довідкових видань: загальні аспекти				Робота редактора над створення довідкового видання			
Кількість балів за модуль	82 балів				92 бали			
Лекції	відвідування – 4 бали				відвідування – 3 бали			
Практичні заняття	відвідування – 3 бали; робота – 30 балів				відвідування – 4 бали; робота – 40 балів			
Теми лекцій	Типологічна характеристика та сучасні завдання довідкових видань	Поняття про структуру довідково-енциклопедичного видання	Основи дизайну довідково-енциклопедичних видань	Загальна характеристика енциклопедичних видань	Характеристика лінгвістичних словників	Довідники: дефініція та класифікація	Путівники і каталоги: цільові аудиторії та концептуальні особливості видань	
Теми практичних занять	Історія і сучасність довідкових видань: загальний огляд	Енциклопедичне видання як видавничий проект: від задуму до реалізації	Практикум з редагування енциклопедичних видань		Редакційно-видавнична підготовка лінгвістичних словників.	Біографічні, бібліографічні та біобібліографічні довідники	Визначники і статистичні довідники	Просування та розповсюдження довідково-енциклопедичних видань
Самостійна робота	5x4= 20 б.				5x4= 20 б.			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.				Модульна контрольна робота 2 – 25 б.			
Підсумковий контроль					174 балів Залік			